

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 41/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. F., bytom V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. Er 720/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. F. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2005 doručená sťažnosť Ing. P. F. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 720/00.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako manžel povinnej podal v exekučnom konaní vedenom na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. M. B., P., „... návrh na zastavenie exekúcie a vylúčenie veci z exekúcie Ex 4/2000, Er 720/00, ktoré som ako reakciu na konanie exekútora podal spoločne s návrhom na odklad exekúcie...“.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že „... po jeden a pol roku od podania týchto procesných návrhov exekučný súd nevykonal žiaden procesný úkon smerujúci k vydaniu rozhodnutia vo veci samej (...)

V súlade s procesným právom som proti takémuto počínaniu ex. súdu podal sťažnosť predsedovi Okr. súdu Poprad 31. 8. 2004. Na túto sťažnosť mi dňa 5. 10. 2005 bola doručená odpoveď predsedu OS Poprad, že moja sťažnosť nie je odôvodnená a že súd na základe návrhov účastníkov konania rozhodoval v primeraných lehotách. Dňa 12. 9. 2005 bolo vydané rozhodnutie pol roka po tom, čo vraj došlo k vymoženiu pohľadávky, v ktorom sa prostredníctvom procesného rozhodnutia s náznakmi rozhodnutia vo veci samej rozhodlo o mojich návrhoch“.

Na ústavný súd sa sťažovateľ obracia preto, lebo zastáva názor, že v konaní o jeho návrhu na zastavenie exekúcie, vylúčenie veci z exekúcie a návrhu na odklad exekúcie vedenom pod sp. zn. Er 720/00 bol okresný súd nečinný a nerozhodol pred skončením exekúcie, čo považuje za rozporné s ústavou aj so zákonom.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ dospel k záveru, že postupom okresného súdu v označenom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„Nečinnosť súdu v konaniach o návrhoch Ing. P. F. o zastavení exekúcie a vylúčení veci z exekúcie a návrhu o odklad exekúcie v konaní o výkone rozhodnutia na OS Poprad zn. Er 720/00 je porušením čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde)].

Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (napr. IV. ÚS 35/04). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Tieto pravidlá ústavný súd uplatnil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba z hľadiska možného porušenia základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní o jeho návrhu na zastavenie exekúcie, vylúčenie veci z exekúcie a o návrhu na odklad exekúcie vedenom pod sp. zn. Er 720/00, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 235/03). Inými slovami to znamená, že ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, nemôže sa už z tohto dôvodu na základe sťažnosti podanej podľa čl. 127 ústavy zaoberať opodstatnenosťou námietok o porušení základného práva zaručeného v ústave alebo v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách (*mutatis mutandis* I. ÚS 110/03).

Ústavný súd už judikoval, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Na základe uvedeného sa lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou sa namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o porušení tohto základného práva dozvedieť. Začiatok zákonnej lehoty je teda v prípade tohto práva vymedzený subjektívne podľa možnosti sťažovateľa dozvedieť sa o jeho porušení. Posúdenie tejto „možnosti“ je vždy individuálne vzhľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Ústavný súd pritom prihliada tak na účel tohto základného práva, ako aj na účel predmetnej zákonnej lehoty.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (mutatis mutandis I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, I. ÚS 122/03, I. ÚS 167/03, I. ÚS 208/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý, čo sa týka oblasti občianskeho súdneho konania, vyjadruje predovšetkým záujem na tom, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01). Rovnako stabilnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, že účelom predmetnej zákonnej lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je zabezpečiť rovnováhu medzi potrebou ochrany základných práv a slobôd na jednej strane a potrebou ochrany princípu právnej istoty na strane druhej (mutatis mutandis I. ÚS 22/02, I. ÚS 35/02, I. ÚS 188/03).

V prípade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sú však toto právo a princíp právnej istoty v istom zmysle a do istej miery totožné. Totožnosť predmetného práva a princípu právnej istoty je tu totožnosťou predmetu a účelu ochrany poskytovanej ústavným súdom. Inými slovami, ochranou základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd zároveň chráni jeden konkrétny rozmer princípu právnej istoty; rozmer spočívajúci v nároku účastníka konania na odstránenie stavu právnej neistoty v dobe, ktorá nie je zbytočne, resp. neprimerane dlhá.

S prihliadnutím na uvedené východiská poskytuje ústavný súd ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zásadne vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo (mutatis mutandis I. ÚS 77/02, I. ÚS 86/02, I. ÚS 213/03).

Ústavný súd konštatuje, že v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal pred právoplatným skončením príslušného súdneho konania, a k porušovaniu označeného základného práva už nedochádzalo.

Z ústavným súdom vyžiadaného súvisiaceho spisu sp. zn. Er 720/00 vyplýva, že okresný súd uznesením z 12. septembra 2005 okrem iného „... v *exekučnej veci u súdneho exekútora JUDr. L. S., Exekútorský úrad P., zastúpený súdnym exekútorom JUDr. M. B., Exekútorský úrad, P. oprávneného Ú. v P., proti povinnej O. F., bytom P., zast. opatrovníkom J. H., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Poprad, o výkon exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Poprad 9 C 245/99-35 zo dňa 13. 9. 1999 rozhodol takto: Súd návrh Ing. P. F. na zastavenie exekúcie a vylúčenie veci z exekúcie z dôvodu neodôvodneného rozsahu zo dňa 23. 3. 2004 zamieta. Súd návrh Ing. P. F. na odklad exekúcie zo dňa 25. 3. 2004 zamieta...“.*

Označené uznesenie podľa doručenky sťažovateľ prevzal 29. septembra 2005 s tým, že proti citovaným výrokom odvolanie nie je prípustné, v nadväznosti na čo nadobudlo predmetné uznesenie v časti týkajúcej sa týchto výrokov právoplatnosť dňom jeho doručenia sťažovateľovi. Od uvedeného dátumu začala sťažovateľovi plynúť dvojmesačná lehota v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Predmetná sťažnosť však bola ústavnému súdu doručená až 6. decembra 2005 (podaná na poštu 5. decembra 2005), t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu „Ústavná sťažnosť, ktorá bola podaná Ústavnému súdu SR po uplynutí lehoty upravenej v § 53 ods. 3 citovaného zákona, nespĺňa jednu z kogentne ustanovených podmienok pre prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (citované ustanovenie neumožňuje odpustiť ani predĺžiť lehotu na podanie ústavnej sťažnosti)“ – rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 38/98.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 70/03) uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

K odvolaniu sťažovateľa, ktoré podal 13. októbra 2005 proti výroku uznesenia okresného súdu sp. zn. Er 720/00 z 12. septembra 2005, ktorým bolo zastavené konanie o námietke sťažovateľa vzťahujúcej sa na postup súdneho exekútora pri skončení a vyúčtovaní trov exekúcie (v nadväznosti na čo Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 2 CoE 67/05 z 30. novembra 2005 rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zrušil), záverom ústavný súd poznamenáva, že vzhľadom na viazanosť petitom sťažnosti sa ďalším priebehom konania v časti týkajúcej sa výroku zrušovacieho uznesenia odvolacieho súdu vo väzbe na namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2006